

Hagfors kommun

Hagforskommun@hagfors.se

Rektorn vid Älvstranden Bildningscentrum 4-6

Anja.heijdkamp@hagfors.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

---

efter tillsyn i Älvstranden Bildningscentrum 4-6
i Hagfors kommun

Tillsyn i Älvstranden Bildningscentrum 4-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hagfors kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Älvstranden Bildningscentrum 4-6 besöktes av Skolinspektionen den 28 och 29 april 2014.

Fakta om skolenheten

Älvstranden bildningscentrum med årskurserna 4-6 ligger i Hagfors tätort. I samma byggnader finns också skolenheterna Älvstranden Bildningscentrum med förskoleklass och årskurserna 1-3, Älvstranden bildningscentrum med årskurserna 7-9 samt Älvstrandsgymnasiet och vuxenutbildningen. Skolenheten Älvstranden Bildningscentrum 4-6 har sammanlagt 201 grundskoleelever i årskurserna 4-6 samt även några elever som tillhör grundsärskolan. Grundsärskolans elever är integrerade i grundskolan. På skolenheten finns en grupp för nyanlända elever som benämns förberedelseklassen. Skolenheten har också en särskild undervisningsgrupp, Upplunden, för elever som behöver mycket stöd utifrån sin skolsituation.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets offentliga statistik över betygsresultat i varje ämne läsåret 2012/13 framgår att i stort sett alla elever i årskurs 6 når minst kunskapskravet E utom i ämnet engelska där 90 procent når lägsta kunskapskrav E.

Skolans egen statistik för läsåret 2012/13 stämmer väl överens med Skolverkets offentliga statistik.

Genomsnittligt betygspoäng för de olika ämnena varierar mellan 11,4 i ämnena historia och musik till 13,3 i ämnet biologi. I samtliga ämnen är flickornas betygspoäng högre än pojkarnas utom i ämnet idrott och hälsa där pojkarnas betygspoäng är högre. Störst skillnad i betygspoäng mellan pojkar och flickor är det i ämnet geografi.

Av Skolverkets offentliga statistik över de nationella ämnesprov i årskurs 6, som genomförts våren 2013, har i stort sett 100 procent av deltagande elever på skolenheten fått minst provbetyg E i ämnet svenska. Lägst provbetygspoäng finns i ämnet historia där den genomsnittliga provbetygspoängen är 8,8 poäng, detta kan jämföras med till exempel matematik, där den genomsnittliga provbetygspoängen är 12,5.

Helhetsbedömning

Det har vid tillfället för tillsynen inte framkommit annat än att eleverna på skolenheten Älvstranden bildningscentrum 4-6, känner sig trygga i sin skolmiljö. Elever uppger att de har stort förtroende för lärarna på skolan. Tillsynen visar också att skolan bedriver ett arbete för att förebygga kränkningar av elever. Dock visar tillsynen även på brister i skolans arbete som har betydelse för måluppfyllelsen.

Skolenheten måste fortsätta att utveckla sin verksamhet och bland annat se till att arbetet med elever som befaras inte nå målen fungerar till alla delar. De åtgärdsprogram som upprättas ska bygga på elevens behov och vara ett verktyg i arbetet med att ge eleverna särskilt stöd.

Dessutom måste skolenhetens kvalitetsarbete bli mer systematiskt. Eftersom skolan brister i att se till att ge alla elever det särskilda stöd de har rätt till så måste också det systematiska kvalitetsarbetet förbättras beträffande arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Statistiken för Älvstrandens bildningscentrum 4-6 visar att skillnaden mellan flickors och pojkars kunskapsresultat är betydande till flickornas fördel. Skolan behöver därför analysera och vidta åtgärder med anledning av de skillnader som råder mellan flickors och pojkars resultat.

Rektor måste även fördela tjänsterna på ett sådant sätt att legitimerade lärare undervisar i ämnen de är behöriga i.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hagfors kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Hagfors kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till
- När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska rektor se till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas
- Vid utredningen ska samråd ske med elevhälsan
- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver
- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas
- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan och grundsärskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Enligt rektorn gör lärare en skriftlig anmälan till rektorn i de fall en elev befaras att inte nå kunskapskraven. Efter beslut av rektor genomför mentor tillsammans med undervisande lärare en utredning som lämnas till rektor. Vid denna utredning, som ligger till grund för beslut om att upprätta åtgärdsprogram eller att inte upprätta åtgärdsprogram, sker inget samråd med elevhälsa enligt elevhälsa och lärare. Rektor beslutar därefter att ett åtgärdsprogram ska upprättas

eller inte upprättas. Det är enligt rektorn mentors uppgift att utarbeta åtgärdsprogrammet tillsammans med undervisande lärare. Åtgärdsprogrammet lämnas till rektor som dock inte beslutar om åtgärdsprogrammets innehåll eller utformning utan endast att ett åtgärdsprogram ska upprättas. Vid återkopplingen anger rektor att hon samråder med elevhälsan då hon fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar rektors underskrift och överklagandehänvisning. Rektor säger även att hon inte delegerat uppgiften att besluta om åtgärdsprogrammet till någon annan.

Elevhälsan bekräftar att de sällan är inblandade i utredningar för elever i årskurserna 4-6. Först när det upptäcks att svårigheterna kvarstår för eleven trots det särskilda stöd som satts in kopplas elevhälsan eventuellt in. Detta sker endast i de fall då mentor efterfrågar utredningsstöd. I de utredningar Skolinspektionen har tagit del av framgår inte elevens behov. I utredningen görs en nulägesanalys där elevens svårigheter beskrivs och en målbeskrivning över vilka kunskapskrav eller förmågor eleven behöver utveckla. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av, är i de allra flesta fall elevens behov inte definierade. I något fall beskrivs elevens behov mycket allmänt t ex "A behöver uppmuntran och stöd" eller "behöver stöd i sin läs-och skrivinläring". I vissa fall definieras elevens svårigheter istället för behov t ex "A använder inte lektionstiden på ett fokuserat sätt". I många fall skrivs kunskapsmål in istället för behov t ex "behöver utveckla sin förmåga att simma". Bara i enstaka fall går det att koppla ett framskrivet behov till de planerade insatserna.

Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen har tagit del av framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Möjligheten att möta elevers behov att kunna arbeta i mindre grupp är små, eftersom det saknas grupprum och lediga klassrum enligt både lärare och elevhälsan. Enligt personal och elever på skolenheten påverkar detta elevernas möjlighet att nå kunskapskraven. Lärarna säger att eleverna inte får det särskilda stöd de behöver. De menar att de ofta inte skriver in de åtgärder i åtgärdsprogrammen som svarar mot elevens behov, eftersom nödvändiga åtgärder inte alltid kan erbjudas eleven då de menar att möjligheter för många åtgärder saknas. Exempelvis skrivs inte åtgärder in som handlar om att eleverna kan behöva sitta i lugn och ro, eftersom detta inte kan erbjudas på grund av lokalbristen och lokalernas utformning. Lärarna skriver istället in de åtgärder i åtgärdsprogrammen som de kan genomföra, vilket inte alltid motsvarar elevens behov. Rektor uppger att det går att pussla med salarna så att undervisningen kan fungera. Rektor säger också att bristen på lokaler eller lokalernas utformning inte påverkar elevernas möjlighet att nå kunskapskraven och målen med undervisningen. Elevhälsan bekräftar däremot elevernas och lärarnas upplevelse, att det är svårt för eleverna att få sitta i lugn och ro och arbeta ostört.

Lärarna säger också att studiehundledning på modersmålet inte ges trots att det efterfrågats. Rektor bekräftar att skolenheten inte ger studiehundledning på modersmålet i den utsträckning som skulle behövas. Bland annat så finns elever i förberedelseklassen som skulle behöva studiehundledning på modersmålet, som inte får det.

Nyanlända elever som inte behärskar det svenska språket placeras alltid den första tiden i en förberedelseklass. Enligt rektorn föregås placeringen av att pedagogerna i förberedelseklassen genomför ett välkomstsamtal tillsammans med personal från elevhälsan. Av dokument framgår att det vid samtalet bland annat ställs frågor om hur många år eleven gått i skolan, om eleven kan läsa och skriva på modersmålet eller något annat språk, om eleven kan simma samt om det finns betyg från skolan i hemlandet. Någon utredning om elevernas kunskaper, erfarenheter eller förmågor i övrigt görs inte enligt rektorn och elevhälsan. Eleverna i förberedelseklassen är inskrivna i en klass på skolan, den så kallade hemklassen och efterhand övergår de till den klassen, när de bedöms klara av det. Eleverna intensivläser inledningsvis svenska. Undervisningen i svenska kombineras med matematik, idrott, bild och slöjd och även samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen, dock inte engelska. Detta läggs enligt rektorn upp utifrån hur elevens skolbakgrund ser ut. Enligt rektor går de nyanlända eleverna i årskurs 4-6 i regel i förberedelseklass mellan ett halvt år upp till ett år. Det har enligt rektorn inte upprättats något åtgärdsprogram för elever som går i förberedelseklass. När eleven kommer till sin hemklass upprättas det enligt rektor vid behov ett åtgärdsprogram. Däremot finns det enligt rektor beslut om anpassad studiegång och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för eleverna i förberedelseklassen.

Det finns även en särskild undervisningsgrupp för de elever som är placerade i hem för vård och boende i kommunen (HVB). Eleverna är inskrivna vid skolan och har då de börjar där samtal med en ansvarig lärare på skolan som även ansvarar för att klargöra om eleven har särskilda behov. Denna lärare ingår inte i elevhälsan. Den ansvariga läraren på skolan tar även kontakt med tidigare skola samt gör upp en individuell plan beroende på tid på placeringen. Även om eleven bedöms ha behov av att få huvuddelen av sin undervisning, eller all undervisning förlagd till den särskilda undervisningsgruppen skrivs inget åtgärdsprogram som ligger till grund för det beslut om placering i särskild undervisningsgrupp som rektor fattar för varje elev. Åtgärdsprogram skrivs först efter det att eleven är placerad i den särskilda undervisningsgruppen om eleven bedöms ha även annat behov av särskilt stöd. I de fall eleven bedöms ha behov av anpassad studiegång finns formella beslut på detta.

Enligt elevhälsan är elevhälsan inte inkopplade på de elever som går i någon av skolans särskilda undervisningsgrupper varken innan de placeras där eller under tiden de är där. Elevhälsan ser nackdelar med detta. Förutom att elevens

behov av särskilt stöd inte utreds i samråd med elevhälsan har det enligt elevhälsan hänt att elever "hamnat mellan stolarna" och missat hälsokontroller och vaccinationer. Rektor uppger vid återkopplingen att lärarna som undervisar i de särskilda undervisningsgrupperna exempelvis har elevhälsomöten tillsammans med elevhälsan och att lärarna får handledning av specialpedagogen.

Av Skolinspektionens utredning framgår att elevernas behov av särskilt stöd inte alltid utreds och att eleverna inte alltid får det stöd som utredningen visat att de behöver. Det framgår vidare att de utredningar som görs och som ska ligga till grund för åtgärdsprogrammen inte klargör elevernas behov. Det kan därför inte säkerställas att det särskilda stöd som sätts in är det stöd som eleven behöver. Vid utredning av elevers behov sker inte heller något samråd med elevhälsan. Lärarna skriver inte in de åtgärder som behövs på grund av att de vet att behoven inte kan tillgodoses. Av utredning framgår vidare att åtgärdsprogram inte beslutats och undertecknats av rektorn vilket står i strid med författningarna. Beslut om åtgärdsprogram har heller inte delegerats till någon annan. Skolinspektionen vill påpeka att endast ett beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram inte är detsamma som ett beslutat åtgärdsprogram. Ett beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram kan inte prövas av Skolväsendets överklagandenämnd och kan heller inte överklagas dit. Det som nämnden kan pröva är ett upprättat åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att det för eleverna som är placerade i hem för vård och boende och som på skolan undervisas i Upplunden inte sker något samråd med elevhälsan när elevernas behov av särskilt stöd utreds. Om åtgärdsprogram upprättas för eleven så sker det först efter placeringen, och efter beslut om placering, i särskild undervisningsgrupp dvs. i Upplunden. Detta trots att det av åtgärdsprogrammet för eleven ska framgå vilka behov eleven har och varför de ska tillgodoses i en särskild undervisningsgrupp. En elev som är placerad i en särskild undervisningsgrupp ska alltid ha ett åtgärdsprogram och upprättandet av det ska ske samtidigt med beslutet om placeringen i den särskilda undervisningsgruppen. Detta uppfyller inte skolan.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att det för de nyanlända eleverna inte skyndsamt sker en utredning om elevernas behov av särskilt stöd och en bedömning av varje elevs individuella behov, vilket är en brist. Vid mottagande till Älvstranden bildningscentrum 4-6 ställs vissa frågor kring elevens skolbakgrund men även elevens kunskaper och erfarenheter måste kartläggas för att undervisningen ska kunna utgå från varje elevs behov, förutsättningar och erfarenheter. Av Skolinspektionens utredning framgår också att om åtgärdsprogram upprättas för eleven så sker det först efter placeringen, och efter beslut om placering, i särskild undervisningsgrupp dvs. i förberedelseklassen. Detta trots att det av åtgärdsprogrammet för eleven ska framgå vilka behov

eleven har och varför de ska tillgodoses i en särskild undervisningsgrupp. En elev som är placerad i en särskild undervisningsgrupp ska alltid ha ett åtgärdsprogram och upprättandet av det ska ske samtidigt med beslutet om placeringen i den särskilda undervisningsgruppen. Detta uppfyller inte skolan. Skolinspektionen vill här påpeka att om skollagens kriterier för beslut om anpassad studiegång respektive särskild undervisningsgrupp inte föreligger ska eleven, med det särskilda stöd som krävs, ha undervisning i alla ämnen och få sin undervisning i vanlig klass.

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-10- §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Personalkompetens

Bedömning

Hagfors kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Motivering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. En annan lärare får bedriva undervisningen endast om det inte finns någon att tillgå i huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Vid en genomgång av tjänstefördelning på Älvstrandens bildningcentrum 4-6, framgår att det finns tillsvidareanställda legitimerade lärare, som undervisar i ämnen de saknar behörighet i. Exempel på detta är bland annat en legitimerad grundskollärare, behörig i svenska, matematik och samhällsorienterande ämnen som även undervisar i engelska, teknik och naturorienterande ämnen i årskurs 4. En annan legitimerad grundskollärare, behörig i svenska, engelska, teknik och naturorienterande ämnen undervisar i samhällsorienterande ämnen i årskurs 4. Av tjänstefördelningen framgår att det vid skolenheten finns ämnesbehöriga lärare att tillgå för att tillgodose kravet på ämnesbehörighet.

Vid lärarintervjun bekräftas att kravet på att i undervisningen använda behöriga lärare inte uppfylls i årskurs 4. Detta bekräftas av rektor som uppger att

skälet till att inte tillgodose kravet på behörighet i årskurs 4 är att få en ökad studiero och öka möjligheten för grupperna att arbeta med sociala kompetenser i grupperna tillsammans med ett färre antal lärare.

Av utredningen framgår att lärarkompetensen vid skolenheten inte fullt ut används utifrån lärarnas behörighet och legitimation. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare som inte är behöriga att bedriva undervisningen, trots att det finns lärare med rätt utbildning att tillgå och att det inte finns några andra särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Det skäl som rektor angivit är enligt skollagen inte ett särskilt skäl. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13 och 18 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Hagfors kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande
- Elevhälsan ska arbeta hälsofrämjande

Motivering

Av skollagen framgår att det för eleverna i grundskolan och grundsärskolan ska det finna elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande.

På Älvstranden bildningscentrum 4-6 finns specialpedagog, skolsköterska och kurator. Skolläkare och psykolog finns tillgängliga några gånger per termin eller kopplas in vid behov. De delar av elevhälsoteamet som Skolinspektionen intervjuar ingår i ett större elevhälsoteam som arbetar från förskolan till gymnasiets årskurs 3.

Vid intervju uppger skolsköterskan, kuratorn och specialpedagogen som representerar elevhälsan att den inte arbetar förebyggande utan att de jobbar mest åtgärdande. Skolsköterskan tar hand om hälsobesök och vaccinering och finns tillgänglig för besök. I vissa fall nyttjas även skolsköterska, specialpedagog, kurator och psykolog för fördjupade skol- och elevutredningar som ligger till grund för elevers särskilda stöd. Kurator och psykolog tar emot elever för samtal på initiativ av föräldrar eller lärare. Kurator har vid behov även kontakt

med hemmen och socialtjänsten. Representanterna för elevhälsan uppger att de har funderat över hur ett förebyggande arbete skulle kunna byggas upp och hur de kan få en röd tråd i sitt förebyggande arbete. De tror att deras kompetenser skulle kunna användas på ett bättre sätt vid skolenheten.

Elevhälsan uppger även att de inte är inkopplade på något förebyggande och hälsofrämjande arbete i någon av de särskilda undervisningsgrupperna som finns vid skolan. I vissa fall arbetar dock elevhälsan åtgärdande i dessa grupper. Till exempel har kurator elevsamtal och skolsköterskan utför vaccinationer i de särskilda undervisningsgrupperna. Övriga delar av elevhälsan som Skolinspektionen intervjuat känner inte till något hälsofrämjande eller förebyggande arbete som utförs av elevhälsan i de särskilda undervisningsgrupperna.

Rektor säger att elevhälsan kommer in för sent i arbetet med elever i behov av särskilt stöd och uppger att elevhälsan arbetar mest på individnivå. Rektor uppger även att elevhälsoteamet sitter mycket tillsammans och diskuterar kring elever samt har möten med föräldrar. Vid återkopplingen tillägger rektor att det sker klasskonferenser kring alla klasser och grupper, alla lärare kan ansöka till elevhälsoteamet vid behov eller så kan de bli kallade om rektor eller elevhälsan ser ett behov.

Utredningen visar att elevhälsan inte arbetar förebyggande. Det saknas ett planerat förebyggande arbete för elevhälsan inom hela skolenheten. Utredningen visar också att alla elever inte omfattas av elevhälsans hälsofrämjande arbete eftersom elevhälsan inte arbetar hälsofrämjande i någon av de särskilda undervisningsgrupperna.

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hagfors kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det

aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Varje år ska det upprättas en plan med de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Älvstrandens bildningscentrum 4-6 har en plan mot kränkande behandling, "Likabehandlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling". Planen innehåller resultaten av en kartläggning av trygghet och trivsel bland eleverna. I planen anges ett antal åtgärdande aktiviteter av allmän karaktär. Exempelvis anges: "fortsätta arbeta för att utveckla skolgården genom arbetet med klassråd, elevråd och skolgårdsgruppen". Det anges ingen ansvarig för de insatser eller aktiviteter som ska göras. I samtalet med lärare och elevhälsa framkommer att det gjorts ytterligare tre kartläggningar kring trygghet och trivsel. Resultatet av dessa kartläggningar liksom de åtgärder som är vidtagna syns inte i skolenhetens plan. Vid samtal med rektor och personal på skolan framkommer att det gjorts specifika insatser för att åtgärda de problem som framkommit i kartläggningar som genomförts. Till exempel har en grind flyttats för att öka tryggheten för eleverna.

Skolenhetens plan mot kränkande behandling innehåller inte en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder mot kränkande behandling har genomförts. Enligt skolans rektor, lärare och elevhälsan genomförs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Eleverna bekräftar att de känner sig trygga på skolan.

Utredningen visar att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Inte heller framkommer det arbete mot kränkande behandling som faktiskt görs. En redogörelse för förra årets åtgärder har genomförts saknas även i planen. Planen mot kränkande behandling uppfyller därmed inte författningarnas krav. Då Skolinspektionen inte funnit annat än att skolan i övrigt bedriver ett målinriktat värdegrundsarbete bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn har enligt läroplanerna ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektor, som också arbetar som utvecklingsledare i kommunen har kontinuerliga möten med skolenhetens utvecklingspedagoger och förstelärare då planering och uppföljning av utvecklingsarbetet sker. Skolan har haft ett samarbete med Specialpedagogiska myndigheten för att förbättra sitt bemötande av barn med neuropsykiatriska funktionshinder. Inom detta område har det under året bedrivits ett omfattande utvecklingsarbete. Även värdegrundsarbetet följs upp och utvärderas kontinuerligt genom bland annat enkäter och elevhälsosamtal.

Av samtal med rektorn, lärare och av dokumentation framgår att rektorn sammanställer elevernas kunskapsresultat i alla ämnen på årskurs- och skolnivå. Dessa analyseras tillsammans med lärarna som ett led i skolenhetens utveckling. Enligt lärarna leder dessa analyser inte till någon systematisk eller överenskommen förändring av undervisningen eller andra delar av verksamheten. I resultatsammanställningen som görs ingår inte resultaten för de elever som läser enligt grundsärskolans kursplan. Dessa elevers resultat utvärderas inte på skolenhetsnivå utan individuellt vid utvecklingssamtalen.

Enligt elevhälsan följs inte elevhälsans arbete med elever i behov av särskilt stöd upp och elevhälsans arbete utvärderas och utvecklas inte i tillräcklig omfattning. Elevhälsan säger att de på egen hand utvärderar vissa delar av sin verksamhet till exempel om de använder mötestiden på ett riktigt sätt.

I dokumentationen Skolinspektionen tagit del av finns en sammanställning av ett s.k. årshjul där det beskrivs när på året varje del i det systematiska kvalitetsarbetet och insamling av elevernas resultat ska ske. Det finns inte något i dokumentation som beskriver uppföljning och utveckling av verksamheten utifrån sammanställningen av elevernas resultat.

Rektors uppfattning är att det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas med avseende på att dokumentera och analysera resultaten från enhetens utvecklingsarbeten.

Av utredningen framgår att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar alla delar av verksamheten eftersom skolenhetens arbete med att upptäcka, utreda och ge särskilt stöd till eleven som befaras inte nå mål och kunskapskrav inte följs upp och utvärderas på skolenhetsnivå. Inte heller leder sammanställningen av elevernas kunskapsresultat till en planlagd utveckling av verksamheten. Då elevhälsans arbete med barn i behov av särskilt stöd inte på ett systematiskt sätt utvärderas kan det för skolan som helhet finnas väsentliga utvecklingsbehov som inte synliggörs. Detta är en brist. Eftersom skolenheten i övrigt bedriver ett kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten och resultaten vid enheten bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar,

Läroplan för grundsärskolan 2011, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har utredare Jonas Nygren och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef/ Beslutsfattare

Charlotte Limberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.